

Карпош ИН

Август 2018 | Бр. 65 | Година 9

ЕУ ЗА ТЕБЕ:

Поголема
поддршка за
локалната
самоуправа!

Акција за **ТЕМЕЛНО
ЧИСТЕЊЕ НА КАРПОШ**

Dreadpen - Уличната
уметност во подем

Отворен е Велосипедскиот социјален центар

• П Е Д А Л А •

ОПШТИНА КАРПОШ

Весник на локалната самоуправа

Издава Општина Карпош

ул. Радика бр. 9
тел.: 02 | 30.55.901
02 | 30.55.902
kontakt@karpos.gov.mk
www.karpos.gov.mk

Издавачки Совет

Стефан Богоев
Душко Бужаровски
Филип Даскаловски

Редакција

Димитар Караташев
Игор Ѓуровски
Мила Гавриловска
Ива Зафировска
Благојче Атанасоски
Ивана Пендовска-Вукашиновиќ

Главен и одговорен уредник

Виолета Цветковска
vikipr@karpos.gov.mk

Заменик-уредник

Игор Ѓуровски
igor.gjurovski@karpos.gov.mk

Фотографија

Амел Амед
Ива Зафировска
Игор Ѓуровски

Лектор

Ангелина Николовска

Технички уредник | Графички дизајн

STEFChou

Печатница: Серафимовски

Тираж: 20.000 примероци

Во овој број ќе читате...

10

СТИПЕНДИИ за младите научници и спортисти

12

СРЕЌЕН ПОЧЕТОК - секое дете е нечиј свет

21

КАРПОШОВО КУЛТУРНО ЛЕТО - Забава и музика за сите генерации

22

DREADPEN - Концепт кој ги руши стереотипите

26

Разговор со **ТОДОРКА МАФКОВА**, дипломиран архитект:
Меѓу архитектурата и гушкањето

28

Како да се справиме со **ЛАЖНИТЕ ВЕСТИ**

37

Кратко и слатко - **ЛА КРЕМ**

42

ЗДРАВЈЕ:
ХИПЕРТЕНЗИЈА - болест на модерното време

ПОСЕТА НА ГЕНЕРАЛНИОТ СЕКРЕТАР НА **НАТО**, **ЖЕНС СТОЛТЕНБЕРГ** НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Улицата која ги поврзува Градскиот парк, Градскиот стадион и Кејот на реката Вардар ќе го носи името “Столтенбергова”, во чест на Торвалд Столтенберг, таткото на генералниот секретар на НАТО, кој ја покажал својата солидарност во обновата на Скопје по катастрофалниот земјотрес во 1963 година.

Стефан Богоев

Градоначалник
на општина
Карпош

e-mail
gradonacalnik@karpos.gov.mk

Facebook
Stefan Bogoev

Twitter
@sbogoev

Instagram
@sbogoev

1

Срекен почеток за сите првачиња и ученици во десетте основни училишта во Карпош. Посакувам ова да биде успешна учебна година за сите ученици, наставници и родители. Да овозможиме поголема самостојност за најмладите. Да им дадеме до знаење дека оценката треба да се заслужи, дека петката не е сè во животот, туку и почитта, разбирањето, другарството и знаењата кои постојано ги стекнуваме. Домашните задачи треба да ги пишуваат самостојно, затоа што и грешката честопати може да биде корисна. Ништо не е совршено! Да ги научиме нашите деца да бидат вредни, да веруваат во себе и да ги прифаќаат разликите. Само така ќе успееме.

2

Реконструираната спортска сала во основното училиште “Јан Амос Коменски” се надевам дека ќе биде место каде што ќе спортуваат и вежбаат голем број на млади таленти. Исто така, се изградија и нови терени на отворено за баскет и фудбал во рамки на дворот на училиштето. Голем број од граѓаните во Тафталиџе, на маалските средби ми посочија за недостатокот од простор за спорт и рекреација во овој дел од Карпош. Овие игралишта ќе можат да бидат користени од сите граѓани во попладневните часови, а исто така ќе биде поставено и соодветно осветлување. Ајде на баскет.

3

Повеќе од 150 милиони евра за локалната самоуправа во Македонија, за наредните четири години. Ова го посочија претставници од ЕУ на настанот по повод почетокот на кампањата “Замисли иднина заедно”, каде што на конкретен начин ни ги презентираа придобивките за општините од членството на Македонија во ЕУ и НАТО. Карпош веќе има силна соработка со ЕУ, преку донираните средства за изградба на целосно нова градинка во Бардовци, а со членството во ЕУ и НАТО се отвораат повеќе можности и придобивки за сите нас: капитални проекти (градинки, училишта и болници), повисоки плати, пензии и економски раст.

4

Голем број на велосипеди, млади и постари на точак, прилично голем број на присутни на отворањето на Социјалниот велосипедски центар “Педала”, на Педагошка. Место каде што граѓаните ќе може да го поправат својот велосипед, да добијат совети, да го заменат својот велосипед со друг... Во близина на “Педала” живеам и јас и дадов збор дека често ќе ги посетувам и ќе се дружам со овие ентузијастички и луѓе кои ја издигнаа вело културата на едно повисоко ниво. Се гледаме деца, а и како Општина ќе бидеме тука и ќе се поддржуваме меѓусебно.

5

Хигиената често пати се посочува како еден од главните проблеми. Во изминатиов период, Општината ангажираше повеќе хигиеничари, а се набави и камионче и поголема механизација за собирање на отпад. Овие денови имав можност да ја видам подготовката (првичната верзија) на мобилната апликација за пријавување на проблем во Карпош, подготвена од “Блинк 42 – 21”. Навистина делува модерно, функционално и уникатно, а ќе биде достапна од октомври за IOS и Android. Вие ќе пријавувате на брз начин, ние ќе реагираме, сепак, одговорноста на сите нас е да се грижиме за ЧИСТ КАРПОШ и ЗДРАВА ЖИВОТНА СРЕДИНА.

Искрено Ваш,
Стефан Богоев

ПОГОЛЕМА ПОДДРШКА ЗА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

Зоран Заев, Премиер на Република Македонија, Самуел Жбогар, амбасадор на ЕУ во Македонија и Кристијан Даниелсон, директор на Директоратот за проширување и соседска политика при Европската комисија

Општина Карпош е една од најурбаните општини во Република Македонија. Поддршката за евроатлантските интеграции во Карпош никогаш не била доведена во прашање.

Во изминатиот период, токму со финансиска поддршка од Европската унија се изгради нова градинка во Бардовци која наскоро ќе биде отворена. **Грантот од 1.200.000 евра** придонесе за значаен развој на Бардовци како рурален дел од Карпош во кој досега немаше предучилишна установа – градинка.

Нашата општина има длабока соработка со Европската унија на повеќе полиња. Во процес на реализација е и проектот за “Зајакнување на улогата на граѓанското општество во осигурувањето рамноправност и квалитет во предучилишното образование, воспитание и згрижување”. Со овој проект се овозможува едукација на воспитниот кадар во градинките и подобрување на комуникацијата меѓу воспитувачот, детето и родителот во Карпош.

Наши ученици од основното училиште “Јан Амос Коменски” и од Креативниот центар Карпош беа дел и од проектот “It’s COOL to be STEM”, каде што на Неделата за промоција на природни науки во Брисел освоија награда за афирмација на природните науки во Карпош.

Во наредните четири години се предвидува поддршка од **150 милиони евра** за Општините во цела Македонија.

Во изминатиот период, во Музејот на современа уметност во Скопје и во Македонската опера и балет се одржаа и дебати на кои учествуваа голем број на истакнати дипломати, претставници од граѓанскиот сектор и други засегнати страни кои зборуваа за придобивките кои ќе ги имаат општините од членството на Република Македонија во НАТО и ЕУ.

На овие настани присуствуваше и градоначалникот на Општина Карпош, Стефан Богоев кој говореше за можноста што ја нуди Европската унија, за меѓуопштинско вмрежување, како и дополнително развивање на Гаранцијата за млади како клучна политика за справување со младинската невработеност и на локално ниво.

Во наредните четири години се предвидува поддршка од **150 МИЛИОНИ ЕВРА ЗА ОПШТИНИТЕ** во цела Македонија, посочи Никола Бертолини, раководител на Секторот за соработка на Делегацијата на Европската унија, на стартот на кампањата “Замисли иднина заедно”, во пресрет на референдумот закажан за 30 септември.

Локалната самоуправа ќе биде еден од главните корисници на средства од Европската унија, но од примарно значење ќе биде и почитувањето на главните принципи за реализација на локални проекти: опкружување, инклузија, човечки ресурси, време и сопственост.

Одговорноста е огромна, дали ќе одбереме иднина или ќорсокак?

Димитар Караташев

Никола Димитров

министер за надворешни работи на Република Македонија

Македонија мора да го фати последниот воз, да се препознае моментот, затоа што ова е последна шанса за нашата генерација.

Михаел Рот

државен министер за Европа во германското МНР

Евроатлантските интеграции ќе овозможат намалување на одливот на млади луѓе, а позитивната клима и раздвиженост во Македонија придонесе 10 нови компании од ЕУ да донесат одлука да инвестираат во вашата држава.

Кристијан Даниелсон

директор на Директоратот за проширување и соседска политика при Европската комисија

Започнуваме со кампања за да го слушнеме гласот на граѓаните во општините. Членството во Европската унија значи брз економски развој и повеќе работни места.

Општина Карпош постави нови корпи за отпадоци и обнови дел од клупите за седење во урбаната заедница Карпош 4, долж булеварот „Партизански одреди“, во близина на новата фитнес зона. Со истата динамика, локалната самоуправа ќе продолжи со обновување на урбаната опрема и во другите населби.

Покрај спортско-рекреативната зона на кејот на реката Вардар, во урбаната заедница „Влае 2“, е поставен нов летниковец, каде што, граѓаните од овој дел на Карпош ќе можат да се социјализираат и дружат. Летниковецот е опремен со изгравирани маса за играње на шах и табла и три клупи за седење, и истиот е донација од компанијата „Пивара Скопје АД“.

Од неодамна, најмалите карпошани можат да го користат новото детско игралиште во населбата Тафталиџе, на булеварот „Партизански Одреди“ меѓу зградите 107 и 109. Детското катче е опремено со нови реквизити за рекреација на најмладите. Летоска, локалната самоуправа целосно обнови и санираше повеќе игралишта низ Карпош. Целта е, да се создадат подобри услови и безбедни зони, каде што најмладите ќе го минуваат своето слободно време.

Детското игралиште кое се наоѓа во рамки на плоштадот „Педагошка“, доби нови реквизити. Урбаната опрема е донација на маркетингот „Веро“, со што се обезбедува дополнителен простор за рекреација на најмладите карпошани. За потребите на ова игралиште е поставен надзор и посебно овластено лице, кое ќе се грижи за безбедноста во оваа зона, со цел да го спречи евентуалното уништување на реквизитите.

Фудбалското игралиште во населбата Бардовци, кое се наоѓа во непосредна близина на плоштадот, доби нов лик. Општина Карпош го асфалтираше ова игралиште, како дел од активностите на локалната самоуправа за обновување на целата зона за спорт во Бардовци, дополнително збогатена со нови содржини за спорт и рекреација за сите граѓани.

Општината опстојува на својата зацртана цел, за изградба на спортско-рекреативни центри во поголем дел од населбите во Карпош.

МОЈ КАРПОШ - МОЈА КАРТИЧКА

Подготовките за конечен почеток на “Мој Карпош - Моја картичка” се во полн ек. Секторот за развој при Општина Карпош ја подготвува соодветна документација која треба да биде пополнета од страна на сите заинтересирани субјекти и граѓани. Компаниите ќе склучат Меморандум за соработка со Општината, а граѓаните ќе поднесат барање за да добијат картичка за попусти и бенефиции во голем број на локали во Општина Карпош.

Исто така, во процес на изработка е и посебната веб платформа (веб страна) за овој проект.

Во Општина Карпош, во комплексот на Св.Пантелејмон се одржува 12 - та Меѓународна ликовна колонија, каде што младите таленти ги сликаат природните убавини на Нерези и планината Водно.

На овој неколкудневен настан учествуваат ученици од десетте основни училишта на Карпош, како и од збратимените општини од регионот од Србија, Црна Гора, Бугарија, Босна и Херцеговина.

СТИПЕНДИИ ЗА ТАЛЕНТИРАНИТЕ УЧЕНИЦИ И СПОРТИСТИ

Во новата учебна 2018/2019 година, Општина Карпош дополнително ги мотивира талентираните ученици и спортисти од основните училишта, да остваруваат подобри резултати во науката и спортот. За таа цел, Општината објави огласи за доделување на стипендии за талентирани ученици и спортисти.

Информации за критериумите и начинот на аплицирање може да се најдат на www.karpos.gov.mk (Огласна табла).

{ популарно }

СРЕЌЕН ПОЧЕТОК

– СЕКОЕ ДЕТЕ Е
НЕЧИЈ СВЕТ!

ПОЧНА НОВАТА
УЧЕБНА 2018/2019
ГОДИНА

Свонче свони – започна новата учебна 2018/2019 година во сите десет основни училишта во Општина Карпош. Оваа година, во образовните установи на територија на локалната самоуправа се запишаа вкупно 680 првачиња.

Детскиот џагор повторно се врати во училишните дворови и холови, а забележлива беше возбудата и збунетоста кај голем број на првачиња и кај нивните родители. Првиот училишен ден е момент кој се памети засекогаш и секогаш се присутни различни емоции.

Во основното училиште “Јан Амос Коменски”, во населбата Тафталиџе беа пречекани вкупно 77 првачиња, а на приредбата присуствуваше и градоначалникот на Општина Карпош, Стефан Богоев, како и заменик министерот за образование и наука, Петар Атанасов.

Богоев се осврна на различни аспекти од основното образование, ставајќи посебен акцент на потребата од еднаков третман кон сите ученици, правилно вклучување на децата со посебни потреби во образовниот процес и комуникацијата меѓу ученик – наставник – родител.

откажеме од “шаблон” образование и да го развиваме креативниот потенцијал кај првачињата, но и кај сите ученици. Да ги учиме да кажат благодарам, извини, пријатно, затоа што добриот збор и мисла е тоа што не води напред како заедница, посочи Богоев.

На настанот во “Јан Амос Коменски” првачињата уживаа во подготвената приредба која избилуваше со повеќе ритмички точки, дијалози и сценски настапи.

Пречек на првачињата се одржа и во сите други основни училишта во Карпош.

Локалната самоуправа им посакува среќна и успешна година на сите ученици, наставници и родители.

- Секое ДЕТЕ е нечиј СВЕТ! Затоа да се однесуваме со внимание и почит спрема децата – за да не ги разочарае. Да имаме разбирање и да ги поттикнуваме на разговор и комуникација. Да ги научиме дека треба да го кажат своето мислење, но и да го почитуваат мислењето на своето другарче. Да не им ја рушиме самодовербата туку да ги мотивираме да ги остварат своите соништа. Да се

Димитар Караташев

{ интервју }

ЈАВАЧИ НА СОНИШТА

Разговор со
Марјан Гавриловски,
режисер на филмот „Јавачи на
коњи“, победник на
меѓународниот филмски
фестивал „Фам фест“ (FAM FEST)
во Северна Каролина

Кога една мала група филмации, еден режисер ентузијаст и тукушто завршени актери на Факултетот за драмски уметности решија да направат филм, се договорија и... го јавнаа сонот!

Марјан Гавриловски, заврши режија во Софија, автентичен карпошанец, кој по неколку краткометражни филмови: „Помеѓу“, „Кота 404“, „Само обичен ден“, „Урван“, „Уморобил“... ја донесе можеби животната одлука. Овој пат ги повика Никола (Кузелов), Долорес (Поповиќ) и Бобан (Кулевски) и ги праша:

Дали сакате да почнеме, сами, сега, веднаш, (со сите пари што ги доби за свадба)... или да чекаме една година, да се обидеме, да аплицираме по фондови и фондации, при што, можеби ќе добиеме или не средства за нашата долгометражна приказна?! Одговорот беше недвосмислен:

„Ако желбите се коњи, бездомниците би јавале на нив...“ и „Не сакам да сум херој, сакам да сум нормален човек... тогаш би имал три оброка на ден“. Така отприлика во духот на неколку реплики од „Јавачите“, на 2 август 2016 година почна приказната за тројцата бездомници: Алек, Мапет и Сара, карпошовите „Hors Riders“-и.

- Идејата ни беше, вели младиот режисер Гавриловски, да снимиме едноиполчасовен филм за тројца бездомници кои живеат под мостот Обединети нации и кои во животот се сретнуваат со сите згоди и незгоди, искушенија, болки, љубов, желби, соништа, но и порази. Снимањето на филмот траеше 21 работен ден, а потоа настапи еден подолг измачувачки период на постпродукција кој траеше речиси цела година: снимање звук, монтажа и сите придружни дејствија кои го прават филмот комплетен. Идејата ни беше да направиме филм кој ќе го пласираме по фестивали, дома и надвор. Речиси целиот филм и дејствие, околу 70 отсто, се случува токму тука, во Карпош. Тројцата бездомници се среќаваат низ секојдневните искушенија. Мапет е болен и мора да прима секојдневна терапија, Алек по секоја цена се труди да обезбеди лекови за него, а Сара е таа која ја внесува љубовта во приказната.

Иако наменет за фестивалски претставувања „Јавачите на коњи“ наидуваат на прекрасен прием и кај македонската публика. Премиерата беше во Кинотека на Македонија и поради голем интерес филмот пред преполна публика, во два наврати

беше прикажан таму. Потоа следеа „Синеплекс“, Велес, Битола, Штип... и така речиси цел месец.

После тоа, вели режисерот Марјан Гавриловски „Јавачите на коњи“ беше прикажан уште на 20-тина фестивали низ светот. Од Јужноафриканската република, Камбоџа, Шведска, Италија, Германија, САД...

Сепак, најголемата сатисфакција, талентираниот тим на овој млад режисер ја добиваат во Северна Каролина на меѓународниот филмски фестивал на долгометражни филмови „Фам фест“, каде излегоа како најдобар филм и апсолутен победник за што се закитија со статуетка, плакета и епитетот лауреати.

- Се разбира самата победа на фестивалот во Северна Каролина веднаш не крена на повисоко ниво и веќе не препорача и претстави на пореномираниот филмски фестивал во Њујорк „New York FEAR“ - вели младиот режисер од Карпош.

- Искрено, вели тој, не верував дека нашиот филм ќе преживее две години, но очигледно тој си најде своја публика и натаму успешно опстојува. И со ова досега се надминати моите очекувања, но, знам дека ова е само почеток на моето филмско творештво.

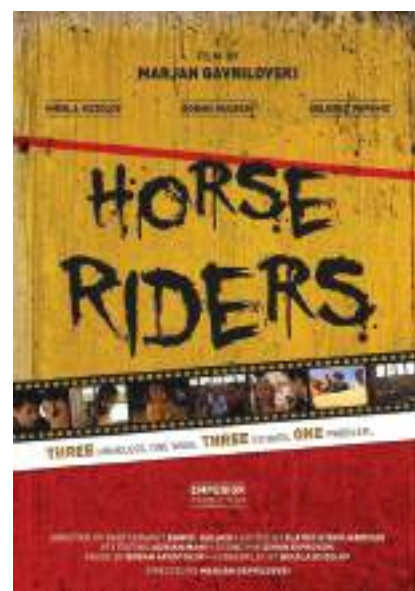
Кој е клучот на успехот на „Јавачите...“ го прашуваме.

- Па прво треба да ја погодиш приказната, екипата, па кастингот и сето тоа да се слее во една хармонија.

А натаму?

-Хм, филмот е како дрога, те прави зависник...

Виолета Цветковска

"Watching Horse Riders is a transporative experience. Immediately the viewer is swept away by both the joy and desperation of the characters." - FFIFF: FAM Fest International Film Festival

СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА ЗА **СПАСУВАЊЕ НА ОТВОРЕНИ ВОДИ**

Во периодот од 3 до 8. септември годинава, Просторната единица за заштита и спасување при Одделението за заштита и спасување од Општина Карпош, посетуваше петдневна обука во Центарот за едукација и рекреација „Солферино“ во Струга. Вкупно 12 припадници, сите вработени во општинската администрација беа дел од оваа обука, која ја спроведоа меѓународен инструктор за безбедност на вода, двајца национални инструктори за безбедност на вода, меѓународен тренер од областа на прва неопложна медицинска помош, меѓународен инструктор од областа на подготвеноста и дејствувањето во случај на природни катастрофи, инструктор за спасување на брзи води, како и специјализирана фирма од областа на противпожарната заштита.

Со обуката, припадниците за спасување, совладаа повеќе неопходни вештини и техники за спасување на отворени води, како и за маневрирање на чамец со весла и на моторен чамец. Нашите административци од специјалната единица за заштита и спасување стекнаа дополнителни знаења за справување со пожари, но и други видови природни катастрофи, пружање на прва помош при несреќа, спасување на активен и пасивен давеник и негово правилно транспортирање, транспорт на лица и пловни објекти со користење специјална метода со јажиња и низа друга специфични вештини.

По обемната обука карпошовите спасувачи се стекнаа со уверенија за давање на прва медицинска помош, основни знаења и вештини за делување во случај на природни катастрофи и знаења и вештини од противпожарната заштита.

По завршување на обуката, припадниците се стекнаа со звања спасители и помлади спасители на отворени води.

Благојче Атанасоски

ВЕСТИ

На последната седница на Советот на Општина Карпош, советниците ја прифатија одлуката за времено користење на патничкото моторно возило марка SSANG YONG, за потребите на Полициската станица „Карпош“. Градоначалникот на Општина Карпош, Стефан Богоев, во присуство на командирот на П.С „Карпош“, Владо Симјановски, го отстапи на користење возилото за потребите на полициската станица.

Во изминатиот период локалната самоуправа во соработка со полициската станица, која се наоѓа на нејзина територија, организираше поголем број на граѓанско-полициски патроли, односно средби на полициските службеници со граѓаните на кои се мапираа локациите на кои што има зачестени деликти. Исто така, на овие средби се разговараше и за изнаоѓање на поефикасни решенија, со чија примена би се зголемила и безбедноста на карпошани.

ОД ОПШТИНАТА

Во дворот на црквата Св.„Троица“, во населбата Бардовци, се затвори 39. Меѓународен студентски фолклорен фестивал. Оваа традиционална манифестација ја организираше Ансамблот за народни песни и ора при АКУД „Мирче Ацев“, а еден од главните покровители е и Општина Карпош. Овој фестивал се организира во чест на солидарноста која ја манифестираше голем број на градови ширум светот, по катастрофалниот скопски земјотрес во 1963 година. На фестивалот учествуваа голем број на домашни друштва, како и играорци од Србија, Хрватска, Турција и Кипар.

Локалната самоуправа ја одбележа 77 годишнината од формирањето на Првиот скопски партизански одред. Пред спомен-обележјето во населбата Карпош 3, се обратија градоначалникот на Општина Карпош, Стефан Богоев и претседателката на Советот на Град Скопје, Љубица Јанчева, во присуство на претставници од Сојузот на борци на Град Скопје, советници од Советот на Општина Карпош, и граѓани.

Градоначалникот Богоев нагласи дека нашите генерации треба со должна почит да го одбележуваат овој светол период од македонската историја, истакнувајќи дека борбата на денешната генерација македонски граѓани е целосно интегрирање на Република Македонија во Европската унија и НАТО, со што ќе се обезбеди стабилна сегашност и просперитетна иднина за нашата држава.

ЗАБАВА И МУЗИКА ЗА СИТЕ ГЕНЕРАЦИИ

Домашна музика, спонтаност, забава и позитивна енергија. Овие беа главните белези на 11 – то издание на Карпошо културно лето. Платото на ТЦ Лептокарија беше “епицентарот” на сите случувања во текот на овој тридневен настан.

Оваа година, во главниот фокус беа ставени домашните изведувачи, артисти и уметници. Првата вечер, карпошани, но и сите граѓани на Скопје се забавуваа со групата Нон Стоп, пејачот Дарио Панковски и Кристина Арнаудова. Во текот на првиот ден имаше и програма за најмладите, со хорот на Златно славејче – симболот на модерно и урбано Скопје.

Саботата е ден кога карпошани сакаат да се забавуваат, да ги напуштат своите домови и да посетат добра журка. Овој пат, се одлучија да дојдат во Лептокарија, на одлична свирка и дружење со Гуру Харе и пријателите: Игор Џамбазов, Дани Димитровска, Тања Тас, Дамир Имери – клавијатура и Трајче Велков – труба.

Поп – рок вечерта уште долго ќе се памети, затоа што енергичната Дани и уникатната Тања Тас направија атмосфера за паметење. Сепак, саботната вечер ќе биде паметена и по перформансот на Петко 5+ и неговата Фамилија кои предизвикаа огромна еуфорија кај најмладите и веќе од попладневните часови се исполни платото во Карпош 3.

Дождот не беше пречка за последната, етно вечер на Карпошовото лето. Граѓаните уживаа во интимна и пријатна атмосфера со Чалгија Саунд Систем, Златко Ориѓански и Бени Шакири и фолклорното студио ЕТНОС.

Во текот на трите вечери присутните ги забавуваа нашиот познат актер и мултимедијален лик, Сашко

Коцев кој на уникатен и неповторлив начин ја зачинуваше секојакоја вечер со хумор, смеа и позитивна енергија.

Драги карпошани, Ви благодариме за присуството и споделената енергија.

Димитар Караташев

РЕКОНСТРУКЦИЈА И ПОПЛОЧУВАЊЕ НА КРАЦИТЕ НА УЛИЦА 2 И УЛИЦА 12, ВО БАРДОВЦИ СО БЕКАТОН ПЛОЧКИ

Изведувач е фирмата „Сандра Инженеринг“

РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ПАРКИНГОТ НА БУЛЕВАР “ПАРТИЗАНСКИ ОДРЕДИ” (СПРОТИ ХОТЕЛ КАРПОШ), ПОЗАДИ ЗГРАДИТЕ БРОЈ 79 И 81

За оваа цел локалната самоуправа од својот буџет оддели **830.600 денари**. Изведувач е фирмата АД „Гранит“.

Целта е да се подобри состојбата на руинираните и неасфалтирани паркинзи кои предизвикуваат дополнителна прашина и загадување.

{ урбан }

Dreadpen

КОНЦЕПТ КОЈ **ГИ РУШИ** **СТЕРЕОТИПИТЕ**

Уличната уметност во подем

Дали сте ги погледнале дел од трафостаниците во Скопје кои повеќе не се сиви и монотони туку изобилуваат со боја, интересни фигури и креативност?

Со Давид Ристевски, познат како **Dreadpen** зборувавме за креативноста и урбаноста која ни ја донесе во Карпош и Градот Скопје. Преку своите графити успеа да го разубави секојдневието, да внесе боја и шаренило во нашиот град.

Спонтан и кул лик, Dreadpen не дочека со својот миленик, кучето Биги кое му е неразвоен другар и сопатник по маалата, парковите, улиците...

По струка е програмер и се занимава со веб дизајн, но уште од петто – шесто одделение започнал да црта.

- Почнав да “шкрабам” по тетратките, за денеска цртањето да ми биде животна определба, во која уживам, вели Dreadpen.

Факт е дека последниве години уличната уметност доживува подем и развој во нашата средина, но тоа што импонира е што DREADPEN не е само бренд туку ИДЕЈА и КОНЦЕПТ.

- Мојот концепт го развивам како што се развива и пазарот, со надеж дека еден ќе отворам свое студио – продавница каде што ќе можат да се најдат мои предмети, реквизити и сл.

Имено, урбаниот и кул Давид има развиено своја колекција на уникатни маици која е популарна меѓу младите во Скопје. Неодамна одржа и промоција на летна колекција на маички, стикери и Dread Notes.

Досега има исцртано околу 130 трафостаници и поголем број на графити кои испраќаат соодветна порака, ги рушат стереотипите дека овие цртежи се одраз на некултура и уништување на јавните површини. Напротив, станува збор за дела во кои Dreadpen вложува и по неколку денови, цртани со високо квалитетни спрејови и бои кои самостојно ги набавува.

Запрашан за тоа дали се соочува со одредени проблеми “на терен”, Давид ни одговори дека сепак, во одредени ситуации знае да биде потпрашан или искритикуван од страна на повозрасните наши сограѓани.

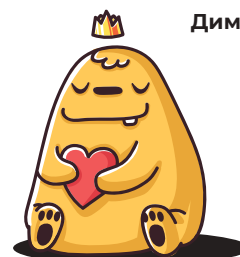
- Но, по завршување на цртежот – графитот се враќаат и се воодушевени од убавината и колоритот, дел ми упатуваат честитки, дел премолчуваат...

Пријатно е да се биде во друштво на позитивниот Dread и неговиот миленик Биги. Иако, подготвив концепт за реализација на интервјутото, сепак се се одвиваше спонтано и природно. Разговаравме паралелно додека траеше фото сесијата и ги посетувавме локациите низ Карпош каде што има негови графити, при што ми го посочи и неговиот сон.

МУРАЛ – слика нацртана директно на сид, на големи димензии е нешто кон кое овој уметник се стреми и се надевам дека еден ден ќе го реализира.

На самиот крај на ова интервју дадовме поддршка на Dreadpen да продолжи со ова темпо, а Општина Карпош е отворена за соработка и поддршка на креативните генијалци.

Димитар Караташев

15 СЕПТЕМВРИ -
СВЕТСКИ ДЕН НА
ЧИСТЕЊЕТО

АКЦИЈА ЗА **ТЕМЕЛНО ЧИСТЕЊЕ** **НА КАРПОШ**

Општината го одбележа 15 септември, Светски ден на чистењето, глобална иницијатива која се спроведе во 150 земји во светот.

Во акцијата се вклучи општинската администрација, општинското раководство, советниците, заинтересирани граѓани, како и општествено одговорни компании и институции и тоа: Symphony solutions, Тојота Македонија, Јахја Кемал, ЈП Паркови и зеленило и Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.

Се чистеше отпадот меѓу зградите, на зелените површини, маалски паркинзи и платоа.

Градоначалникот Богоев посочи дека преку овие акции, секој треба да даде личен пример и придонес кон заштитата на животната средина.

- Како локална самоуправа секојдневно се грижиме за одржување на јавната чистота, но оваа акција има намера да ја подигне и јавната свест. Помасовната организираност ќе ги анимира сите граѓани и ќе се мапираат клучните локации каде што имаме поголем отпад, рече Богоев.

Општина Карпош им се заблагодарува на сите граѓани и компании кои ни се приклучија на Светскиот ден на чистењето.

АКЦИЈА ЗА ЧИСТЕЊЕ - **МИЕЊЕ** **УЛИЦИ ВО КАРПОШ**

Во соработка со Општина Карпош, ЈП „Комунална хигиена – Скопје“ спроведе акција за темелно чистење на повеќе улици низ општината: ул. „Варшавска“, ул. „Букурешка“, ул. „Дрезденска“, ул. „Љубљанска“ и ул. „Манапо“.

Со поддршка на јавното претпријатие, локалната самоуправа доби значителна помош при подигнување на нивото на хигиената на своја територија.

Општина Карпош и во претстојниот период ќе инсистира на зголемена хигиена и миење на овие улици со соодветната механизација.

Разговор со
Тодорка Мафкова,
дипломиран архитект

МЕЃУ // АРХИТЕКТУРАТА // И ГУШКАЊЕТО

Скопје, а во него Карпош, секогаш ќе се памети по градби и градители. Карпош ги има многу. Познати имиња, одлични архитекти, креативци, убави луѓе и убави зданија. Но, ги има и оние урбанисти, кои скромно остануваат во „сенка“, но, затоа пак, пред нив и за нив „трепкаат, светат и говорат“ големите дела кои ги оставаат зад себе.

Една таква наша сожителка е и дипломираниот архитект Тодорка Мафкова, која за себе со гордост вели дека е карпошанка откако постои Тафталице.

- Како стипендист на ГП „Бетон“, се вработив како проектант, а потоа како помлад соработник во Институтот за студии и проектирање. Во

Тафталице сум во финските бараки, од самиот почеток на градење на населбата. Тогаш речиси да не постоеше ништо од сегашниот Карпош. Ред ливади, бавчи, по некое расфрлано кукиче на скопски бавчованции, староседелци. Прво почнаа да се градат т.н. руски згради, со бетонски блокови кои ги произведуваше фабриката „Карпош“, потоа роман-

ските кули и така редум, едно по едно, Карпош заличуваше. Прво училиште кое се изгради во Карпош беше токму „Лазо Трповски“ каде што сега е сместена Вашата општина – вели нашата стамена архитектка Мафкова.

- Во 1968 година, како млад соработник, архитект, почнавме со изградба на тогашната зграда на Народна техника. Објект којшто денес го паметат не само старите карпошани, туку и многу (тогаш млади) скопјани. Денес тоа е зградата на Универзитетот за туризам и менаџмент – вели госпоѓа Мафкова со јасни и прецизни сеќавања, токму како нацртот на проект на еден архитект.

Во тоа време младите ентузијастички во урбанизацијата на градот широм ги отвораа вратите на современата архитектура не само во Карпош, не само во Македонија, не само во Југославија. Мафкова преку конзорциум (заедничка фирма на „Бетон“, „Македонија проект“ и Заводот за урбанизам) прават импозантен проект за изградба на спортска сала, кој успева да го освои првото место на ниво на цела тогашна Југославија. Станува збор за спортска сала – идеален круг, со исто така идентично тркалезен базен со пречник од 100 метри кој требаше да биде сместен на локацијата на денешниот Олимписки базен. Но, за жал, оваа авангардна идеја не се реализираше и заврши некаде во архивите на квалитетни и наградени проекти. Во стаклените витрини на врвната југословенска архитектура како првонаграден проект на ниво на цела тогашна СФРЈ.

Затоа пак, еден друг проект на нашата архитектка остана да се бори и да одолее на времето и на сите епски фантастики кои се изродија во новата градежна еуфорија на „стрип-барокот“.

- На колегата Драган Крстев и мене, вели Мафкова, ни беше даден голем предизвик преку „Бетон“, да го изградиме Градскиот стадион во Скопје. Тоа беше сосема ново искуство. Добивме некои насоки од ФИФА и УЕФА, по теркот на сплитски Пољуд. Почнавме со димензионирање на едно фудбалско игралиште, осум атлетски патеки околу целиот стадион, ги поставивме главните конструктивни елементи и целосно ја изградивме Јужната трибина. Уште во градба беше купен поттрибинскиот простор од „Силекс“ и останаа само две-три соблекувални, но ете опстоја. Имавме уште двајца статичари и уште тогаш беше предвидено стадионот да издржи потрес од земјотрес од 10 степени, а капацитетот само на Јужна трибина беше за 12.000 гледачи.

Сега се што е надградено е врз основа на овој проект, иако потписот на нашата архитектка стои и зад спортската сала во Велес, кетерингот на Скопскиот аеродром за 2.000 гости...

- Последното што го работевме беше спортската сала за Сајмиште која требаше да биде и концертна дворана, но, за жал, ни тој проект не се реализираше - вели нашата карпошанка.

Но, нејзиниот „рапитограф“ и нејзината љубов оставија длабока трага и

во Градскиот трговски центар, токму на аголот на денешна „Соравија“ каде што требаше да се изгради Светски трговски центар. Не така одамна и ГТЦ беше под директна закана на антиквизацијата, но сепак успеавме да го спасиме со гушкање, се согласува нашата архитектка.

- За жал не го спасивме „Гратчето Пејтон“ во Тафталиџе, детското игралиште за кошарка спроти него, ни остана само паркчето кај амбулантата... а за центарот на градот? Што да зборувам? Таму минувам само ако имам неопходна работа, само ако морам.

Виолета Цветковска

ЗА ЛАЖНИТЕ **ВЕСТИ...**

Што се тоа лажни вести? Зошто одеднаш ова стана најпопуларна тема на која сите зборуваат? Дали Македонија е оазата од која се шират лажни вести и се влијае на светски изборни и референдумски одлуки?

Многу прашања и дилеми. Ајде да почнеме со ред. Да видиме најпрво како најраспространетата дефиниција го дефинира овој поим:

„Лажните вести се еден вид на ‚жолт печат‘ или пропаганда која се состои од намерни дезинформации или измами кои се пренесуваат преку традиционални печатени и електронски медиуми или преку социјалните медиуми. Ваквата лажна информација е главно раширена

преку социјалните и онлајн медиумите, но периодично се дистрибуира преку традиционалните медиуми (ТВ, радио и печат). Лажни вести се напишани и објавени за да доведат во заблуда, а со цел да се наштети на одредена личност или субјект. Да се стекнат со одредена финансиска или политичка корист, креаторите на лажни вести честопати користат сензационалистички, нереални или целосно фабрикувани наслови со цел зголемување

на читаноста или гледаноста, онлајн споделувањата, како остварување на приходи од интернет пристапувања/кликања“.

Оттука произлегува дека лажните вести не се ексклузивно застапени само на социјалните медиуми, туку може да се сретнат на онлајн порталите, како и на традиционалните медиуми. Но, предноста која до неодамна на Фејсбук и другите социјални медиуми ја користеа оние кои

пласираат лажни вести беше можноста за брзо ширење на информациите до многу луѓе, но и микро-таргетирањето според пол, возраст, место на живеење, интереси итн.

Велам до неодамна, затоа што по огромниот број на критики, сопствениците на социјалните медиуми се соочија со сериозни процеси и критики за непостапувањето кон ширењето на лажните вести преку нивните канали за комуникација и вмрежување. Во многу одделни истраги сведочеше и коосновачот на Фејсбук, Марк Закерберг, по што денес сме сведоци за чести информации до јавноста за конкретните чекори кои од оваа социјална мрежа се преземаат.

Во едно од интервјуата токму Закерберг пред милионскиот аудиоториум на Си-ен-ен истакна: „Пронајдовме голем број лажни профили што се обидуваат да шират лажни вести од Македонија“. Во статијата, пак, објавена на Википедија за „лажни вести“ на англиски јазик, Македонија се спомнува дури три пати – еднаш во делот за „Лажните вести во 21 век“, а дури два пати во делот „Користени извори“.

За „дечките од Велес“ се зборуваше и се пишуваше многу. И во домашните, меѓутоа и во речиси сите интернационални медиуми. Велес многу често е домаќин на одредена светска ТВ-екипа која решила својот прилог да го прави токму од овој централен град во Македонија.

Моето мислење во повеќе наврати сум го кажал на оваа тема, па би споменал само кус сублимат. Прво, нема ништо лесно, а најмалку верувам во лесни и брзи пари. И второ, речиси секогаш се објавува само она што изгледа како успешна приказна, додека за илјадниците примери на луѓе кои се обидувале и не успеале никогаш нема место, бидејќи нивната приказна едноставно не е доволно интересна.

Со други зборови, бројот на „млади велешани“ кои се обиделе да влезат во овој „бизнис“ со лажните вести и

и изгубиле стотици и илјадници евра без да ги повратат, не е актуелна тема.

А, треба да ја актуализираме за да ги насочиме пред сè младите луѓе својата иднина и кариера да ја гледаат во добрите бизнис-идеи кои ги имаат и иновациите, а не кон ширењето на лажни вести.

Еве зошто: Да го земеме за пример коосновачот на Фејсбук, Марк Закерберг. На свои 19 години, заедно со неколку свои факултетски колеги во неговата соба во студентскиот кампус, за прв пат го лансираат Фејсбук. Веб-страница, мрежа или медиум кој денес вреди милијарди долари, а Марк за неколку години може да стане и најбогатиот човек во светот.

Но, да се вратиме на лажните вести. Алармот кај надлежните во светот, па и кај нас веќе одамна е запален. Се работи на детектирање на лажните вести и спречување на нивно ширење. Се менуваат регулативи, закони, се водат низа судски постапки. И тоа така треба да биде. Секако, ниедна регулатива не смее да ги загрози универзалните права и слободи како што се слободата на говор, на слободно изразување, но и слободата на медиумите.

Сепак, постои и нешто кое се нарекува лична свест и одговорност. Во 21 век на дигитализација, на пристап до информации само со еден клик, секој од нас има одговорност, но и обврска да изгради критички став и критичко мислење на секоја тема. Да прочитаме повеќе извори и сами да го донесеме својот став.

Регулативите се неопходни, но подигањето на личната свест е само наша одговорност.

Бојан Кордалов,
специјалист за односи со
јавност и нови медиуми

БОГОЕВ СО МЛАДИ ПОЛИТИЧКИ ЛИДЕРИ ОД САД

ОТВОРЕНА И ПОСТОЈАНА КОМУНИКАЦИЈА СО ГРАЃАНИТЕ

Градоначалникот на Општина Карпош, Стефан Богоев оствари средба со претставници од Американскиот совет на млади политички лидери кои беа во посета на Република Македонија.

Претставници од граѓански организации, советници, новинари и истакнати млади луѓе од Соединетите Американски Држави имаа можност да се запознаат со начинот на кој функционира локалната самоуправа во Македонија.

Богоев ја објасни поделеноста на надлежностите меѓу скопските општини и Градот Скопје, начинот на избор на градоначалникот, водењето на политичката кампања и механизмите со кој граѓаните и Советот на Општината можат да ја контролираат работата на градоначалникот.

- Од големо значење е да се покаже конзистентност. Тоа што сте го зборувале кон граѓаните, да направите напор да го реализирате, да бидете достапни и отворени за комуникација и соработка. Затоа што општините се сервис на граѓаните и одговорноста навистина е голема, рече Богоев.

Младите лидери од САД остварија посети и на други државни институции и граѓански организации, а заедно со градоначалникот Богоев присуствуваа и на приемот во резиденцијата на амбасадорот на САД во Република Македонија, Џес Бејли.

ИГРИ И ЗАБАВА ЗА НАЈДОБРИТЕ СПОРТИСТИ И УЧЕНИЦИ

Најдобрите спортисти и ученици од основните училишта во општина Карпош, деветта година по ред беа на рекреативна екскурзија.

Една седмица, фудбалерите од „Братство“, шампионите во кошарка од „Јан Амос Коменски“, победниците во ракомет од „Христијан Тодоровски - Карпош“, како и одбојкарите од „Петар Поп Арсов“, заедно со најдобрите ученици-првенци на генерација, рекреираа и се дружеа во спортско-рекреативниот камп „Скурас“, во соседна Грција.

Нашите најдобри спортисти се натпреваруваа во разновидни спортски игри, мерејќи ги силите со своите врсници од соседните држави. Овој спортски комплекс претставува одлична можност за ученици и спортисти, нудејќи голем број на спортско-рекреативни содржини. Локалната самоуправа и во иднина ќе вложува во развојот на своите спортски таленти и успешни ученици, кои покажуваат одлични успеси на регионалните и на државните натпреварувања.

КАРПОШ ДОМАЌИН НА **ФИС РОЛЕР СКИ КУПОТ**

Општина Карпош, од 11 до 13 септември, беше домаќин на ФИС Ролер ски купот, кој се одвиваше на патеките во Нерези.

На отворањето на спортскиот настан присуствуваше и градоначалникот Стефан Богоев кој посочи дека овие настани придонесуваат и за дополнителна промоција на туризмот во Општината, затоа што учесниците ќе имаат можност да се запознаат со природните убавини на Нерези и планинските предели од овој дел од Водно.

Овој Ролер ски куп е дел од годишната програма на Интернационалната скијачка асоцијација и се бодува за претстојните Зимски олимписки игри.

На меѓународниот турнир, кој има традиционален карактер, учествуваа 40 натпреварувачи од: Македонија, Србија, Грција, Романија, Австрија, Хрватска, Словенија, Бугарија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Турција.

Општина Карпош, како една од најспортските општини во државата, преку овој настан, но и со поддршката на многу други, покажува дека е подготвена за одржување на многубројни спортски манифестации од локален и меѓународен карактер.

Димитар Караташев

// Разговор со
Георги Божигов - Жоро

СКЕЈТБОРДИНГ

е повторно ИН

Карпошанецот Георги Божигов, или популарно меѓу другарите и блиските, Жоро, веќе осум години сериозно се занимава со скејтбординг. По професија е уметник, меѓутоа се занимава професионално и со овој спорт, за кој верува дека во иднина ќе се развива на уште повисоко ниво. Во разговор за „Карпош Ин“, Жоро раскажува дека почетците со скејтбордот ги започнал во неговата населба „Влае“.

Освен на скопските турнири, на кои учествувал, Жоро бил два пати во Германија, на светски натпревари во Скејтбординг, каде што се пласирал во финалето во аматерска конкуренција. Освен во Германија, се натпреварувал и во главниот град на Чешката Република, односно во Прага.

„Љубовта кон овој нестандартен спорт ми се роди, буквално во моето маало, низ маалските улици во Влае. Како што одминуваа годините, се повеќе бев заинтересиран за овој спорт и едноставно, скејтот ми „влезе во крвта“.

„Тие спомени ми се драгоцено и непроценливо искуство, кое ќе го паметам цел живот. На овие натпреварувања, учествуваа скејтбордери од целиот свет, врвни професионалци, од кои може многу да се научи“, нагласува Божигов.

Освен натпреварувањата, Жоро создал многу нови пријателства со скејтбордери од Скопје, кои меѓусебно се дружат, и ја споделуваат љубовта кон овој спорт.

„Пред повеќе од десет години, овој спорт беше многу популарен кај нас. Потоа се случи некое затишје, за да денеска, гледам еден нов бран на популаризација особено кај младите, во последните неколку години. Оттука, мислам дека овој спорт треба повеќе да се афирмира и да се

поддржува, бидејќи влијае и позитивно врз психофизичкиот развој на младите луѓе“.

Георги, генерално е задоволен од постојната инфраструктура за „уличниот“ скејтбординг во нашиот главен град, но освен двете скејт зони кои се изградени на кејот на реката Вардар, тој забележува дека низ другите градови во државата, нема соодветна инфраструктура со која може да се развива овој спорт.

„Се разбира, во Скопје како главен град има повеќе можности, два скејтпарка и многу улици и булеварии кои нудат поволности за нас професионалните скејтбордери. Но освен во главниот град, во другите градови низ Македонија, воопшто нема инфраструктура, или пак, таа што ја има е во лоша состојба. Ова го велам, бидејќи и лично познавам многу млади од останатите градови во земјата, кои имаат голема желба и ентузијазам за професионална надградба во овој спорт, но инфраструктурата не им го дозволува тоа.

Затоа апелирам, до локалните самоуправи, соодветните институции да вложат средства за изградба на потребна инфраструктура за скејтбордингот, бидејќи истиот овозможува здрав живот и физичка активност на младите, која е најпотребна“, заклучува Жоро.

Скејтбортџијата Жоро им се заблагодарува на своите спонзори **xmkd.com** и **popcornskateco**, кои финансиски и логистички му помагаат професионално да се развива во овој спорт и упатува порака до сите млади луѓе да се занимаваат со овој, или било кој друг спорт, бидејќи спортот е најдобра физичка и духовна рекреација за човекот и неговото битие.

Благојче Атанососки

Вкусот на **ЕНРИКО** - ВКУСОТ НА КАРПОШ

Сместен во „срцето“ на ТЦ „Лептокарија“, пица-ресторанот „Енрико“ стана синоним за добар бренд кој знае со децении да опстојува. Понекогаш, по него се препознава и Карпош. А што всушност нуди „Енрико“ и по што е толку специфичен? Освен стандардните пици: маргарита, наполитана, капричиоза, вегетаријана, во оваа пицерија можете да се насладите и со пиците: морски свет, помодорина, кватро стационе, со специфичен вкус и микс на состојки. Освен пиците, по кои оваа пицерија е позната не само на територијата на општина Карпош туку и низ целиот град, тука може да пробате и вкусни пица-сендвичи, или, пак, пастрмалии. Одличните панцероти и брускети се исто така составен дел од пребогатото мени, кое го нуди овој гастрономски ресторан.

„Енрико“ е позната пицерија и за разновидни зелени и освежителни салати, како и богати ордевери. Во секое време од денот, помлади или повозрасни, во пар или во друштво во „Енрико“ ќе најдете катче за уживање, каде што вкусните десерти ја комплетираат целосно угостителската понуда, која ја прави оваа пицерија посакувана летна дестинација за секој карпошанин.

Благојче Атанасоски

Кратко и слатко ЛА КРЕМ

„Ла крем“ – Име за типично домашно и квалитетни колачиња и слатки.

Најслаткото задоволство кое е приготвено според традиционален домашен рецепт, може да се најде во слаткарницата „Ла Крем“, сместено во ТЦ „Лептокарија“. Идејата за овој мал семеен бизнис на сопственикот Мартин и неговите најблиски, произлегла пред сè, од љубовта и желбата кон готвењето. Кога ќе зачекорите во ова мало „шеќерно катче“, веднаш ве обзема домашениот мирис на слатките колачиња, кои покрај прекрасниот вкус, имаат и карактеристична форма декорирана со богат спектар на бои.

„Секогаш сум помагал во кујната на мајка ми и баба ми и сум бил заинтересиран кога станувало збор за слатките. Претходно не сум работел како слаткар, но, неочекувано ми се реализираше бизнис идејата која добро ми тргна“- задоволно истакна Мартин. Интересно е тоа што рецеп-

тите на слатките се прилагодени според домашен вкус, и на тој начин „Ла крем“ со право го добива “пехарот” за типично домашно слатко.

„Палетата на производи секоја година сè повеќе расте. Традиционалниот и домашен квалитет којшто ние го изработуваме, брзо се разгласи на пазарот. Нашите слатки не содржат додатоци, адитиви и готови кремове, колачињата се нешто поразлично што би можело да остане долго како убаво и „вкусно“ сеќавање кај потрошувачите. Гледаме секое колаче да има посебен вкус, а не само форма“-рече Мартин.

Освен ситните колачиња, кои ги има во изобилие, „Ла Крем“ подготвува и палета на крофни, декоративни торти и многу други специфични слатки, кои секако можат да се нарачаат. Квалитетот и цената на колачињата

кои ги нуди „Ла Крем“ се прилагодени за сечиј џеб, и за задоволување на слатките потреби за секое.

Кратко и слатко – „Ла Крем“, е името кое ќе остане во сеќавање првенствено по вкусот и квалитетот, а потоа и по интересната форма на секое колаче.

Мила Гавриловска

МАРИЈА

Уште еден студен ден во училиштево, ми рече Марија кога ја прашав зошто седи сама на клупата во училишниот двор. Околу неа среќни деца трчаат по меката тревичка, сонцето пече од сите четири страни, ги грее златните кровови со сиот свој сјај, мириса на пролет. „Дојди со мене“ и реков и си седнавме заедно на тревата небаре сме на излет. Извадив неколку чоколатца и некои бонбончиња што ми се најдоа во чантата. Срамежливо ги отвораше како да има дијаманти внатре, како да не е сигурна дека се за неа. Го проголта парчето чоколадо со исплашен поглед да не ја види некој.

- „Зошто не си играш со другите деца Марија“ - ја прашав.

- „Се срамам, немам сендвич, немам кока-кола, немам мобилен телефон ... се срамам и се срамам и крај“ – зборуваше со солзи во сините тажни очиња.

- „Тоа не е срамно“ – не знаев што да и одговорам.

Мајка и беше болна и невработена, татко и починат одамна, братчето е во инвалидска количка, се вика Михаил, има само осум години и се лекува од церебрална парализа. Марија е седмо одделение, убава како ангел, мила, паметна, нежна и исплашена. Се натокмил животот да ја боли секој ден, да ја боде во невиното детско срце, да ја мачи и измачува и да ја опсипува со безброј прашања што немаат одговори. Во нејзиниот календар се запишала таа пуста судбина со дебел црн фломастер, се наредил животот како синцир од студени денови.

Многу е тешко да си дете, ме погледна и низ грст зборови запееа тоа детско срце со мелодијата на нејзината разбранувана душа. Многу ми студи, а топло е знам. Гладна сум, денеска пак и пак за појадок леб и цедевита, за ручек леб и паштета, а тука имаат ручек децата, мириса цело училиште на вкусно манџиче. Еднаш ја прашав мајка ми дали може да ми направи мусака. Ми вели... а зејтин, а месо, а каде се компири, јајца, а лекови за брат ти, а сметките...

Вчера Давор имаше роденден и мајка му донесе огромна торта и чинијчиња во разни бои, сокчиња, грицки и сето тоа во огромна кеса. Се залепив до тортата, многу беше убава. Случајно вадејќи од кесата за да не послужи наставничката и одлети фискалната сметка. Јас да и ја подадам погледнав, пишуваше 2750 денари. Аууу па си велам ова е колку на мама парите што ги добива... многу беше вкусна тортата!

И пак сама си ја јадев зашто ми викаат децата дека смрдам. Се помирисувам и јас и навистина е непријатен мирисот. Моите алишта мама ги пере со студена вода, со малку сапун и ги суши на столчињата во соба каде што ни гори печката на дрва, а некогаш гориме и некои смрдливи работи, не знам што се тие, ама грозно мириса дома. Михаил постојано кашла од тој црн

чад што ни ја замаглува собата. Во истата соба спиеме сите, кебињата се стари поцрнети, сидовите шарени од влагата како некое уметничко дело.

А Виктор со мобилниот во рака кога на одмор го сиркам што гледа во таа магична машина ми вика „Смрдиш Марија, бегај од мене“.

Сум си помислила многу пати дали знае дека јас не го сакам тоа, сакам да сум како нив иста, да сум чиста и со сендвич како нивниот. Сонувам за две парченца бело лепче со кашкавалче и саламче, а Ана еднаш имаше и ајварче внатре во лепчето. Лани и дадоа на мама една тегличка и многу ми се допадна, ама ја изедовме истиот ден.

Знаат наставниците заедно со децата да ми помагаат. Многу често ми носат огромни кеси со облека и многу се радувам. Ги разгледувам и пробувам парче по парче. Ја облекувам едната па другата блузичка, се фрцкам пред скршеното огледало во тоалетот, па си ги редам на столчето... и другиот ден ги нема. Мама ги продава за да заработи пари за лековите на Михаил. И јас утре пак морам да ги облечам старите смрдливи алишта и пак сите да бегаат од мене.

И другиот ден исто, повторно училиште, повторно часови, испрашување, предавање... Како божем таа математика и физика или географија да се најважни на светов. А јас пак кого да прашам како таа лекцијата за Африка или како тие равенки и формули да ми донесат сендвич со ајварче. Ако е до мене, еве јас учам со цела сила, сите оцени ми се петки, многу сакам да учам... ама пак сум гладна и неуредна.

А, како се учи за да се победи гладот, по кој предмет? Каде, во кое училиште се научува како да и помогнам на мајка ми, која лекција е за топла вода во легенот на мама и која оценка треба да ја добијам за да имам мобилен телефон како Дамјан, Вероника, како тој на Миа и на Теа?

Јас сакам СЕГА да имам чиста облека, да имам телефон, да си ставам свежа ужинка во ранчето, СЕГА сакам, кога сум девојче, дете, ученичка, а не кога ќе пораснам. Јас за што сум виновна? Како да го поправам тоа? Кој ме одбра мене баш сега и баш вака да живеам, виновна сум јас?

Студи во пролет, студи! Јас сум сама и знам зошто, ама ќе го скинам овој синцир во кој сум заплеткана и ќе издржам. Велат детството не се враќало и не сакам никогаш да се врати вакво никакви!!!

„Ќе си одам сега“ ми рече Марија и си замина, а јас останав сама на тревата занемена од приказната, со дупка во душата и научена лекција што ја нема во ниту еден предмет!

Авторот е предметен наставник по биологија и природни науки од ООУ „Лазо Трповски“

Вера Врзел

twitter

{ фото натпревар }

#ЛетнаВечерВоКарпош

Клиничка болница
“Ацибадем Систина”

ХИПЕРТЕНЗИЈА - БОЛЕСТ НА МОДЕРНОТО ВРЕМЕ

Д – р Дејан Ковачевиќ
кардиолог

Хипертензија или висок крвен притисок претставува најчесто кардиоваскуларно заболување. Ризикот од хипертензија се зголемува со годините, но поради модерниот начин на живот, исхрана, стрес, од оваа болест се почесто заболуваат помладите.

Што ја предизвикува хипертензијата?

Нормалниот крвен притисок се движи до 120/80. Вредности повисоки од ова со тек на време можат да укажуваат на хипертензија. Во повеќето случаи главната причина за хипертензија не е позната.

Што се случува во нашето тело кога имаме покачен крвен притисок?

Крвниот притисок може да се дефинира како сила која врши притисок на артериските сидови за време на протокот на крв. Во овие случаи работата на срцето се зголемува и може да предизвика сериозни оштетувања на артериите. Со текот на времето, неконтролирано високиот крвен притисок го зголемува ризикот од срцеви заболувања, мозочен удар и заболувања на бубрезите. Високиот крвен притисок понекогаш се нарекува и „тивок убиец“ бидејќи со години може да не покаже речиси никаков симптом. Всушност еден од пет луѓе воопшто не знае дека го има.

Како да се препознае високиот крвен притисок, кои се најчести симптоми?

Артериската хипертензија е подмолна болест која постепено напредува. Често нема симптоми. Најчесто се открива случајно на рутински преглед. Доколку постојат симптоми тоа најчесто се: главоболка (обично во пределот на тилот), зуење во ушите и чувство на притисок во главата. Некогаш се случува болеста да е присутна подолго време, а се открива кога ќе доведе до посериозни срцеви заболувања или инфаркт на срце или мозокот.

Колку често треба да се мери крвниот притисок?

Крвниот притисок мерете го неколкупати во неделата во различен период од денот. Не претерувајте со мерењето. Тоа ќе ви го зголеми стресот и уште повеќе ќе ви го зголеми крвниот притисок.

Дали физичката активност може да помогне во намалувањето на крвниот притисок?

Прв чекор во лекувањето на крвниот притисок е промената на стилот на живеење. Физичката активност е многу значаен дел од оваа стратегија. Пешачење, лесни вежби за раздвижување на телото, возење велосипед во текот на триесет минути секој ден може да ја спречат појавата на зголемен крвен притисок или истиот да го намалат. Ако немате доволно време настојувајте овие активности да ги применувате трипати по десет минути во текот на денот.

Кога и како се зема терапијата за зголемен крвен притисок?

Хипертензијата најчесто е долготрајна состојба. Важно е да се земаат лековите и да се продолжи следењето на крвниот притисок. Доколку се внимава на овие работи, тогаш крвниот притисок се става под контрола и се намалува ризикот од мозочен удар, срцеви заболувања и нарушувања на бубрезите. Терапијата која ви ја препорачал вашиот лекар треба да ја земате секојдневно. Никогаш не земајте терапија на своја рака или само кога имате покачен крвен притисок. Најчесто терапијата се зема доживотно.

Урбани заедници

Карпош 1

02 | 30.68.754 и 078 | 48.69.29
m: karpos1@karpos.gov.mk
A: ул. Иван Аговски бр.2

Карпош 2

02 | 30.71.246 и 078 | 48.69.55
m: karpos2@karpos.gov.mk
A: ул. Бранислав Нушиќ бр.4

Карпош 3

072 | 26.80.54 и 078 | 48.60.59
m: karpos3@karpos.gov.mk
A: ул. Радика бр.9

Карпош 4

072 | 26.80.52
m: karpos4@karpos.gov.mk
A: ул. Љубљанска бр.6

Тафталиџе 1

072 | 20.96.85
m: taftalidze1@karpos.gov.mk
A: ул. Букурешка бр.2

Тафталиџе 2

078 | 48.69.28
m: taftalidze2@karpos.gov.mk
A: ул. Копенхагенска бр.5

Влае 1

072 | 26.80.53
m: vlae1@karpos.gov.mk
A: ул. Фјодор Достоевски бр.2

Влае 2

072 | 26.80.56
m: vlae2@karpos.gov.mk
A: ул. Сливовска бр.1

Пецо Божиновски-Кочо

070 | 33.82.74
m: pecobozinovski@karpos.gov.mk
A: ул. Стрезово бр.7

Нерези

078 | 48.76.23
m: nerezi@karpos.gov.mk
A: ул. Ванчо Мицков бр.19

Владо Тасевски

078 | 48.69.27
m: vladotasevski@karpos.gov.mk
A: ул. Дрезденска бр.52

Кузман Јосифовски-Питу

078 | 48.69.53
m: kjpitu@karpos.gov.mk
A: ул. Стрезово бр.7

Злокуќани

078 | 48.69.23
m: zlokukjani@karpos.gov.mk
A: ул. Скупи б.б.

Бардовци

075 | 34.87.08
m: bardovci@karpos.gov.mk
A: с. Бардовци

Одделение за месна самоуправа

раководител: Миле Стевков
070 | 23.57.90
m: mile.stevkov@karpos.gov.mk

Кабинет:	02 3055 901 02 3055 902
Претседател на Советот на Општина Карпош:	02 3055 913
Секретар на Општина Карпош:	02 3055 918
Сектор за правни работи:	02 3055 900
Сектор за дејности од јавен интерес:	02 3055 939
Сектор за односи со јавност:	02 3055 920
Сектор за развој на општината:	02 3068 151
Сектор инспекторат:	02 3055 931
Сектор за финансиски прашања:	02 3055 923
Архива:	02 3055 954
Сектор за урбанизам:	02 3055 900
Сектор за уредување на градежно земјиште и комунални работи:	072 214 354
Сектор за екологија и енергетска ефикасност:	072 273 986
Одделение за утврдување и наплата на даноци, такси и други надоместоци:	02 3055 942
Одделение за заштита и спасување на граѓаните и материјалните добра:	02 3067 055

Поважни телефони

Полиција	192
Противпожарна бригада	193
Брза помош	194
Управување со кризи	195
АМСМ - помош на патишта	196
АМСМ - информативен центар	155 55
Авто помош на пат (24 ч.)	9159
Царина	197
Матична служба - ГУВР	3117 037
Сала за венчање	3118 250

ПТТ услуги

Будење	180
Точно време	185
Информации	988
Воена полиција	3227 700
Пазарен инспекторат	975
Водовод и канализација	3073 010
- дежурна служба	
Комунална хигиена	3224 961
- дежурен диспечер	
Оџаци - оџачарски услуги	2440 293

Сообраќај

Меѓуградска автобуска станица	2466 313
Македонија сообраќај	2402 388
Железничка станица	3234 255
Аеродром Скопје	3148 333

Дежурни аптеки

Зегин (МНТ-подрум)	3117 614
Реплек - аптека бр.4	3130 170

Здравствени објекти

Клиничка болница	3147 147
Градска општа болница	3235 000
Болница 8 Септември	3087 400
Детска болница - Козле	3085 761
Неуромедика	3130 000
Клиника "Мајчин дом"	3147 004
Стоматолошки клинички центар	3299 000
Гинеколошко - акушерска клиника	3147 147
Гинекологија и акушерство - Чаир	2611 033
Ацибадем Систина	3099 500

Дежурни поликлиники

Букурешт	3064 088
Идадија	3113 033
Горче Петров	2031 022
Јане Сандански	2463 277
Чаир	2795 112
Драчево	2611 506
Шуто Оризари	2651 696
Ченто	2522 351
Бит-Пазар	3134 534
Неуромедика	3133 313

gradonacalnik@karpos.gov.mk
sekretar@karpos.gov.mk
kontakt@karpos.gov.mk

www.karpos.gov.mk

e-mail
kontakt@karpos.gov.mk

Facebook
Општина Карпош

Twitter
@OpstinaKarpos

Instagram
@opstinakarpos